

JAVASLAT

a „Nácihegy”

Pula Települési Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Jáger István Tamás (név)

..... (aláírás)

Pula, 2019. május 3. (település, dátum)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Jáger István Tamás

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Jáger István Tamás**
Levelezési cím: **8291 Pula, Kab-hegy utca 2.**
Telefonszám: **06 30/ 18-08-662**
E-mail cím: **jager.it63@gmail.com**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Náczihegy**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

Pula községtől keletre lévő zártkerti ingatlanrész

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- települési   tájegységi   megyei   külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Pula a Rátót nemzetség egyik legkorábbi birtoka 1333-as oklevelekben szerepel először, mint templomos hely. Papjai Mihály, majd Demeter 40 kis dénár pápai tizedet fizettek a veszprémi főesperességhez. Az 1400-as években a Gyulafiak birtoka. A falu határához tartozó Tálod falu első említése 1171-ből való, kolostorát pálosok, majd ferencesek lakták. A törökök előretörése után 1552-től a vidék elnéptelenedett.

Pula újratelepítése 1746 történt, német telepesekkel, akik a nyelvüket a XX. század közepéig őrizték, hagyományaikat, identitásukat máig óvják. A falu határa 1627-től az Esterházyak devecseri uradalmához tartozott.

1811-ben a pulai jobbágyok azzal a kéréssel fordultak földesurukhoz, hogy tegye lehetővé számukra szőlő telepítését. A Fölsőerdő területén a földesúrtól kapott 28 hektáron az erdőt kiirtották és 1812-ben már el is telepítették a szőlővesszőket. 75 parcellát alakítottak ki, területük átlagosan 1 magyar hold (1200 négyszögöl=0,432 hektár) volt. A szőlőhegyet a területet adományozó földesúri család e korban született Ignác nevű fiú utódjáról Náczihegynek nevezték el. 1817-ben azzal a kéréssel fordultak a földesúrhoz, hogy pincéket építhessenek a hegyen a bor elkészítése és tárolása céljából. Az eredeti pincék formáját még néhány épület őrzi is a hegyen. Külön érdekesség a dézsma pince, ahol a földesúrnak járó borhányadot gyűjtötték be és tárolták évente. A szőlőhegyen a rendet és a működést rendtartás szabályozta, melynek betartására választott tisztségviselők ügyeltek.

Az 1800-as évek végén a filoxéra, 1950-ben a téesz szervezés vetette vissza a szőlőhegy fejlődését. Az 1980-as évektől megélénkült az élet a Náczihegyen. Több elszármazott tért vissza a területet művelni, s a környező és távolabbi városok lakosai közül is sokan szereztek itt birtokot.

Mára az egykori szőlőhegyből Pula zártkertje lett. A 28 hektár 3417 m² zártkerti területen 95 földrészlet van. Az egykori szőlők helyén szántó, gyep, gyümölcsös is található, de még számos szőlőparcella is van. A szőlőhegyen több régi, őshonos gyümölcsfát gondolnak, sőt szaporítanak is.

A Náczihegy 1980-as évektől kezdődő benépesülésével egy új kapcsolatrendszer jött létre a falu lakosai és a szőlőhegy távollakó tulajdonosai között. A falubeliek segítették az ide települők beilleszkedését, gyökeret eresztését. Az alkotó lelkületű új szomszédok is hozzájárultak a táj szépítéséhez, a kapcsolatok gazdagításához. Például a szőlőhegyi rendtartás szoborba faragtatásával Szabics Ferenc szentesi fafaragó népművész által. Ignác nap táján, július utolsó szombatján mise van a falu templomában és igényes ünnepség a szőlőhegy bejáratát jelző szent Ignác szobornál. 30 éve folyamatosan megjelenik az Ignác napi ünnepségre a Náczihegyi Tükör-Spiegel, mely nemcsak náczihegyi, de pulai aktualitásokat és történeti, néprajzi visszaemlékezéseket is közöl. Az évente megjelenő periodika szellemiségét a címlapján idézett mondat adja meg: „... minden rendtartásnak feje és fundamentuma az isteni félelem és tisztesség...”, mely az egykori szőlőhegyi rendtartás első mondatából való idézet. Több mint tíz éve a szőlőhegyi tulajdonosok egy részéből alakult civil szervezet a falu másik két civil szervezetével és önkormányzatával közösen is tart rendezvényeket (fotókiállítások, kirándulások, Márton nap).

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Minden település életében fontos jelentőséggel bír annak zártkert jellegű szőlő-, gyümölcsstermesztés céljából kialakított része. Így van ez Pula esetében is, hiszen ha visszatekintünk kicsit a történelemben, az ideérkező német telepes őseink nem sokkal ideérkezésüket követően szőlőtelepítéshez kértek engedélyt. Az itt folyó életet törvénybe „articulus”-okba foglalva szabályozták. Mai rohanó világunkban az értékrendek megváltozásával az itt folyó szőlőstermesztés érthető módok visszább szorult. A nyugodt, kellemes környezet az értékét azonban folyamatosan emeli, ami miatt már nem csak a helybeliek, hanem a távolabbról érkezők is a „nyugalom szigetként” minősítik. Javasolom Értéktárba történő felvételét.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- Pulai olvasókönyv Reményi Antal emlékére kiadta a Német Nemzetiségi Önkormányzat, Pula, 2011.
- Pula története szerk.: Szauer István és Reményi Antal Kiadó Viza Kft, 1996.
- Náczihegyi Tükör-Spiegel évfolyamai 1990-2018.

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: -

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Rövid bemutató kisfilm a YouTube-on: <https://www.youtube.com/watch?v=1ozGaVwRrQw>

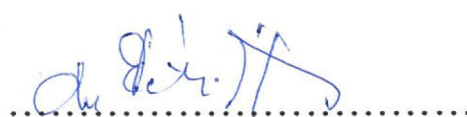
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Nyilatkozat

Alulírott dr. Péti Miklós Lakcím: 8200 Veszprém, Cholnoky Jenő utca 18., Szül. hely, idő: Veszprém, 1948. június 29.) nyilatkozom, hogy az értéktár adatlaphoz csatolt fotókat én készítettem.

Hozzájárulok, hogy a későbbiek során a települési értéktár tartalmának nyilvánosságra hozatalával kapcsolatban azokat felhasználják.

Pula, 2019. május 7.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'dr. Péti Miklós', is written over a horizontal dotted line.

dr. Péti Miklós